

**Uchwała Nr XXIII/194/2016
Rady Gminy Wilkowice
z dnia 22 czerwca 2016 r.**

w sprawie: **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wilkowice na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 poz.1390) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 446).

**Rada Gminy Wilkowice
uchwała, co następuje:**

§ 1

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wilkowice na lata 2016-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wilkowice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
dr Bartosz Olma

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE WILKOWICE
2016-2020**

WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem obecnym we wszystkich społeczeństwach. Jest to problem powszechny, który dotyczyć może ludzi bez względu na ich wiek, płeć, status społeczny, materialny czy też poziom wykształcenia. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. W tym celu została uchwalona ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której założeniem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. W ten sposób poczyniony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie nadano ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Niesienie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą wymaga działania interdyscyplinarnego, dlatego też skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy i współdziałania instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie oraz służb odpowiedzialnych za nasze bezpieczeństwo. Art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wśród zadań własnych gminy wymienia m. in. opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wilkowice.

I Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29.kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (M.P. z 2014, poz. 445),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390),
- ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 poz. 487),
- ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163),
- ustawę z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2015 poz. 2082),
- ustawę z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016 poz. 446),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. 2015 poz. 355),
- ustawę z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. 2015 poz. 2156),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. z 1997r. Nr 88 poz. 553 ze zm.).

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wilkowice na lata 2012-2020 (Uchwała nr XXVII/125/2012 Rady Gminy Wilkowice z dnia 29 lutego 2012r).

II Podstawy teoretyczne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie.

1. Definicja zjawiska przemocy

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób członka rodziny lub także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej; w szczególności Narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

2. Cechy przemocy

- przemoc narusza prawa i dobra osobiste, ponieważ sprawca wykorzystuje przewagę sił i narusza podstawowe prawa ofiary,
- przemoc powoduje cierpienie i ból, dlatego, że sprawca naraża życie i zdrowie ofiary, zadając jej cierpienia zarówno fizyczne jak i psychiczne, co z kolei powoduje gorsze funkcjonowanie ofiary w środowisku,
- przemoc jest intencjonalna, jest to działanie zamierzone i celowe, powoduje uzyskanie kontroli nad ofiarą oraz jej całkowitego podporządkowania,
- przemoc jest wykorzystaniem przewagi, narusza podstawowe prawa człowieka.

3. Rodzaje przemocy .

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy i stosowana jest przy pomocy różnych instrumentów, możemy wyróżnić następujące jej rodzaje:

- przemoc fizyczna – niosąca ryzyko uszkodzenia ciała a nawet utraty życia (bicie, kopanie, popychanie, duszenie, szarpanie, policzkowanie, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.),
- przemoc psychiczna - działania zmierzające do poniżenia ofiary (izolacja, ośmieszanie, upokarzania, groźby, krytykowanie, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, wmawianie choroby psychicznej, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, itp.),
- przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, sadystyczne formy współżycia seksualnego, itp.,
- przemoc ekonomiczna – dotycząca finansów (odbieranie zarobionych pieniędzy, kontrolowanie wydatków, okradanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.),
- zaniedbanie – niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych (brak opieki, chłód emocjonalny, obojętność, itp.).

4. Fazy przemocy

Przemoc domowa rzadko bywa zjawiskiem jednorazowym. najczęściej jest procesem długotrwałym. Cechuje ją pewnego rodzaju prawidłowość, czy też powtarzalność zachowań. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

- faza narastającego napięcia – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych,
- faza ostrej przemocy – wybuch gniewu i wyładowanie agresji,
- faza miodowego miesiąca – skrucha ze strony sprawcy, okazywanie przez niego żalu, któremu towarzyszą poczucie winy i wyrzuty sumienia.

III Skala problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wilkowice

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym jego system wartości, styl życia i osobowość. Kluczową rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny stanowią relacje pomiędzy rodzicami, oparte na wzajemnej trosce, miłości, zrozumieniu i szacunku.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie prawidłowo realizować swoich podstawowych zadań, role wewnątrz rodziny ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc domowa może być zarówno przyczyną jak i skutkiem dysfunkcji w rodzinie. Jest także poważnym problemem społecznym, bo niszczy nie tylko rodzinę, ale przyczynia się również do kryzysu społecznego, gdyż stanowi czynnik wzmacniający występowanie patologii społecznych (uzależnień, przestępczości, wzrost liczby pacjentów służby zdrowia).

1. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie .

Na terenie Gminy Wilkowice przemoc domowa występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Dominującym problemem jest nadużywanie alkoholu, bezrobocie. Zjawisko przemocy powiązane jest też z niskimi dochodami, małą świadomością społeczną.

2. Charakterystyka problemu w Gminie Wilkowice na podstawie analizy danych statystycznych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub w sytuacjach uzasadnionego podejrzenia, że w rodzinie występuje przemoc, prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, służby zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Liczba Niebieskich Kart w latach 2011 – 2015.

Rok	Liczba Niebieskich Kart	Liczba sprawców przemocy	Liczba rodzin dotkniętych przemocą	Liczba ofiar przemocy
2011	12	10	10	12
2012	41	35	35	44
2013	35	33	33	38
2014	21	21	21	31
2015	9	9	9	9

IV Założenia programu

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- edukacja i informacja skierowana do społeczności lokalnej (dzieci, młodzieży, dorosłych),
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V Realizatorzy programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zakłada współpracę wszystkich podmiotów działających na terenie Gminy Wilkowice, w szczególności:

- Urzędu Gminy,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariatu Policji w Szczyrku,
- Placówek Oświatowych tj.: Szkół Podstawowych w Wilkowicach i Bystrej oraz Gimnazjów w Wilkowicach i Bystrej, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Miesznej, Przedszkoli w Wilkowicach i Bystrej,
- Samodzielnego Gminnego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wilkowicach,
- Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej.

Ponadto Program zakłada współpracę z kuratorami sądowymi zarówno w sprawach karnych jak i w sprawach rodzinnych i nieletnich, a także współpracę z Prokuraturą Rejonową Bielsko-Biała Południe.

VI Cele programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy,
2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie,
3. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, adresowanych do społeczności lokalnej (dzieci, młodzieży, dorosłych),
4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
5. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy.

Działania służące realizacji celów szczegółowych:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie poprzez:

- gromadzenie i aktualizację informacji na temat rozmiarów problemu przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego (statystyki policyjne, sądowe, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego GKRPA, szkół),
- przygotowywanie raportów o przemocy w rodzinie, zasobach środowiska lokalnego oraz potrzebach szkoleniowych,
- monitorowanie problematyki przemocy w rodzinie oraz udzielanej pomocy.

2. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie poprzez:

- prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości jej przeciwdziałania (dystrybucja ulotek, broszur, informacje na temat działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego na stronie internetowej ośrodka),

- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających pomocy ofiarom i sprawcom przemocy (ulotki, broszury, plakaty).

3. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, adresowanych do społeczności lokalnej poprzez:

- realizację programów adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli (dotyczących porozumiewania się bez przemocy, konstruktywnej komunikacji interpersonalnej, modyfikowania agresywnych zachowań, umiejętności rozwiązywania konfliktów),

- realizację programów profilaktycznych dotyczących rozwoju umiejętności wychowawczych rodziców (szkoła dla rodziców, treningi umiejętności wychowawczych).

4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez:

- organizowanie szkoleń dla grup zawodowych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- organizowanie szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie dla członków grup roboczych.

5. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy poprzez:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy w Wilkowicach,

- realizowanie procedury Niebieskiej Karty,

- budowanie i realizowanie planów pomocy dla osób doznających przemocy,

- kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych osób stosujących przemoc w rodzinie,

- informowanie o możliwości uzyskania bezpłatnych porad prawnych,

- informowanie o instytucjonalnych formach pomocy (w szczególności w sytuacji kryzysowej).

VII Przewidywane efekty realizacji Programu:

- zmiana postaw społeczności lokalnej wobec przemocy w rodzinie,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie w Gminie Wilkowice,
- wzrost liczby placówek i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

VIII Finansowanie Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Wilkowice.

IX Ważne adresy i telefony

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Wilkowice, ul. Wyzwolenia 25, Tel. 334990077 w. 201-206

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wilkowice, ul. Wyzwolenia 25, Tel. 334990077 w. 410

Komisariat Policji w Szczyrku

Szczyrk, ul. Graniczna 1, tel. 33 8178265

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej

B-B, ul. Cieszyńska 10, tel. 33 499 04 99, fax 33 499 04 50

www.bielsko-biala.so.gov.pl

Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej

B-B, ul. Mickiewicza 22, tel. 33 499 78 00, fax 33 499 78 01

Sąd Rejonowy - Wydział III Karny

B-B, ul. 1 Maja 9, tel. 33 470 31 06

Sąd Rejonowy - Wydział III Karny - Sekcja Wykonawcza

B-B, ul. 1 Maja 9, tel. 33 470 31 03

www.bielsko-biala.sr.gov.pl

Prokuratura Okręgowa w Bielsku-Białej

B-B, ul. Legionów 79, tel. 33 475 81 00, fax 33 475 81 05

www.bb.po.gov.pl

Prokuratura Rejonowa w Bielsku-Białej

B-B, ul. Sobieskiego 9, tel. 33 819 16 64, 33 822 83 95,

www.prokraj-bielsko.internetdsl.pl

Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem

Jaworze, ul. Dzwonkowa 138, TEL. 33 498 69 48,

www.bk-europe.pl

Pogotowie Opiekuńcze im. Janusza Korczaka

B-B, ul. Lompy 7/9, tel. 33 811 73 43

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

B-B, ul. Piastowska 40, tel. 33 8136936, 338136937

Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej

B-B, ul. Piękna 2, tel. 33 814 62 21, 9288

NIEBIESKA LINIA Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Tel. 801 12 00 02

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

Tel. 800121212

Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

Tel. 116 111

PRZEWODNICZĄCY RADY
dr Bartosz Olma